

UNUTULAN MİRAS: KIRIM TATARLARININ KÜLTÜREL KİMLİKLERİNİN YOK OLUŞU

Aslımur İDİZ*

Karadeniz'in kuzey kıyısında yaşayan ve kendilerine Kırım Tatarları denilen ve asırlar boyunca farklı medeniyetlerin etkisiyle şekillenen özgün kültüre sahip bu toplum, ne yazık ki son yüzyılda yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalmışlardır. Türkçenin Kırım lehçesini konuşan, kendine özgü gelenek ve görenekleri bulunan, zengin bir edebiyat, müzik ve mutfak kültürüne sahip olan Kırım Tatarları, yurtlarını her zaman hasretle anmışlardır. Kırım Tatarlarının 20'nci yüzyılda sistematik bir biçimde tehdit altına giren toplumsal varlıkları, 1944 yılında Stalin'in başında bulunduğu Sovyet rejiminin emriyle topluca sürgün edilerek yurtlarından koparılmaları ile zirve noktasına ulaşmıştır. Sürgün esnasında yaşanan vahşetin ve acının Kırım Tatarlarının hafızalarında açtığı derin yaralar, günümüzde hâlen izlerini sürdürmektedir. Kırım Tatarları, sürgünden 45 yıl sonra evleri yıkılmış, toprakları ellerinden alınmış olsa da vatan toprağı hasreti ile 1989 yılında ana yurtlarına geri dönmeye başlamışlardır. Kırım Türkleri, karşılaştıkları tüm zorluklara rağmen kültürel kimliklerini korumak amacıyla mücadelelerini sürdürmüşlerdir. Bu bağlamda söz konusu kimseler; halen kültürlerini, dillerini, müziklerini, gelenek ve göreneklerini yaşatmaya çalışmaktadırlar.

Kırım Tatarlarının kültürel mirası sadece geleneksel kıyafetler, leziz yemekler ve folklorik danslarla sınırlı değildir. Bu miras; bir halkın dilinde, müziğinde, edebiyatında ve sanatında gizlidir. Ancak sürgün, asimilasyon politikaları ve kültürel baskılar bu mirasa zarar vererek kültürel kimliğin yok oluşuna sebebiyet vermiştir. Kırım'da yaşayan birçok Kırım Tatarı, halen kendi ana dilini konuşamamakla birlikte geleneklerine uyum sağlamakta da zorluklar yaşamaktadır. Buna rağmen Kırım Tatarları, kültürel kimliklerini korumak amacıyla kendi dillerini öğretmek, edebiyat ve sanat eserlerini yayımlamak, geleneksel etkinlikler düzenlemek için çaba sarf etmektedirler. Bu çabalar yalnızca kendi kültürlerini korumak için değil, aynı zamanda tüm insanlığın ortak mirası için de önem taşımaktadır. Unutulmaya yüz tutmuş bu hazineyi korumak ve gelecek kuşaklara aktarmak tüm insanlığın görevidir.

Kırım Tatarlarının kültürel kimlikleri var olma mücadelesinin önemli bir örneğini teşkil etmektedir...

* Trakya Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü Birinci Sınıf Öğrencisi